

Raha liikkuu ja käy pyydykseen - rahoitusmarkkinat

Rahan historia

- Raha-sana on alun perin tarkoittanut kuivunutta eläimen nahkaa, sillä rahana on käytetty esimerkiksi oravannahkoja.
- Ensimmäiset metallirahat lyötiin n. 650 eKr. Lyydiassa. Kiinalaiset ottivat käyttöön setelit 800-luvulla, ja Euroopassa niitä alettiin käyttää 1600-luvulla.

Rahan tehtävät

- **Vaihdon väline** = Sujuva vaihdanta edellyttää rahaa, vaihtoehtoina omavaraisuus tai tuotteiden vaihtaminen.
- **Arvon mitta** = Rahalla määritetään ja vertaillaan tuotteiden arvoa
- **Arvon säilyttäjä** = Mitä nopeammin hinnat nousevat, sitä huonommin raha säilyttää arvonsa
- **Maksuväline** = Maksetaan laskut, velat, hyödykkeet jne.

Rahoitusmarkkinat

= välittävät rahaa ylijäämäisiltä talouksilta alijäämäisille talouksille

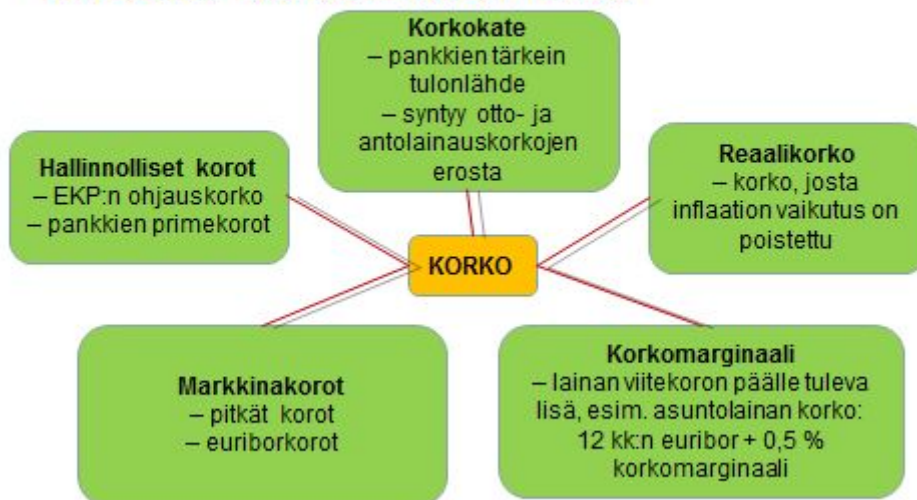
- Epäsuora rahoitus
 - Esim. pankit vastaanottavat pieniä talletuksia ja lainaavat rahat suurempina lainoina
- Suora rahoitus
 - Henkilö ostaa ylimääräisillä rahoilla esim. yrityksen osakkeita

Pankit

- Mitä tehtäviä pankeilla on? Eli miksi menet pankkiin?

Ydinasia: Korko = rahan hinta

Laina

- Edellytykset lainan saannille
 - Säännölliset tulot
 - Selvitys omista tuloista ja menoista
 - Luottotiedot kunnossa
 - Vakuudet
 - Esim. osakkeita tai talo, jotka pankki voi myydä, ellei asiakas pysty maksamaan lainaa takaisin
 - Takaaja (huolehtii lainasta, kuten omasta, ellei lainanottaja pysty siitä huolehtimaan)
- Pankkien tavoitteena saada toiminnastaan voittoa → asiakkailta peritään korkoja
- Kokonaiskorko = viitekorko (euribor tai prime) + marginaali + toimitusmaksut
- Lainan maksaminen = pääoman lyhentäminen + korko
- Pankkeja kilpailuttamalla voit saada halvempaa lainaa!

Rahoitusmarkkinoiden toimijat

Pankit ja pankkiiriliikkeet

- Mikä on pankkien tärkein tehtävä?
 - Pankkien perustehtävä on **välittää talletuksia luotoiksi**.
 - Pankit huolehtivat myös **maksuliikenteestä** ja tarjoavat asiakkailleen erilaisia palveluja (**sijoitus, vakuutus, valuutan myynti, notariaattipalvelut**).
- Pankkiiriliikkeet ovat pankkien tytäryhtiöitä tai itsenäisiä yrityksiä.
- Pankkiiriliikkeet käyvät kauppaa asiakkaidensa lukuun rahoitusmarkkinoilla sekä järjestävät yritysten osakemyyntejä ja yrityskauppoja.

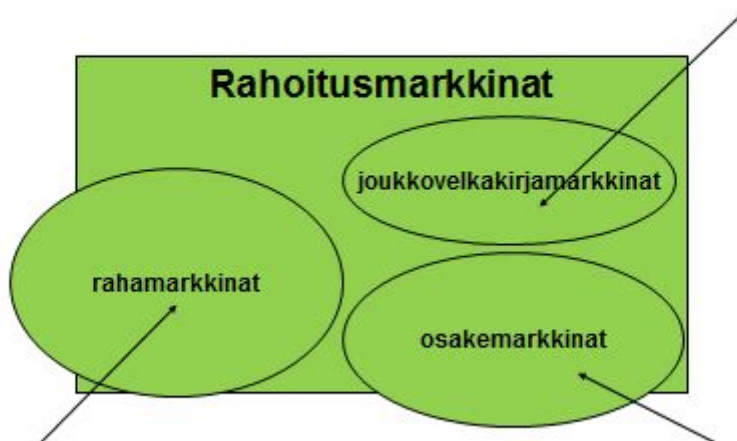
Rahoitusyhtiöt

- lainoja, joissa vakuudeksi riittää yleensä rahoitettava kohde
- leasingrahoitusta, jossa rahoitusyhtiö ostaa tuotteen ja vuokraa sen asiakkaalle
- kauppaketjujen välityksellä kulutusluottoja kotitalouksille
- luottoja, jotka voivat olla luottokorttipohjaisia tai yksittäisiä osamaksusopimuksia tietyn tuotteen hankkimiseksi.

Vakuutusyhtiöt

- Vakuutusyhtiöt, joiden toimialaan kuuluvat lakisääteinen eläkevakuuttaminen, vahinko- ja henkivakuutustoiminta sekä vapaaehtoiset eläke- ja säästövakuutukset.
- Perustavat kannattavuutensa mm. vakuutuskorvausten määrän ennakkointiin ja jakavat riskit esim. eri vakuutusyhtiöiden kesken jälleenvakuuttamisella.
- Sijoittavat osan vakuutusmaksutuloista kiinteistö- ja rahoitusmarkkinoille.

Suora rahoituksen välitys

Rahamarkkinat

- Kauppaa käydään alle vuoden pituisilla sijoitustodistuksilla ja velkasitoumuksilla.
- Sijoitettavat tai lainattavat summat ovat yleensä vähintään miljoonia euroja, puhutaankin rahan "tukkumarkkinoista".
- Käytetään maksuvalmiuden eli likviditeetin hallintaan: pankit ja muut yritykset hankkivat lyhytaikaista rahoitusta ja tekevät lyhytaikaisia sijoituksia.
- Käytetyimpiä rahamarkkinavälineitä ovat pankkien sijoitustodistukset.

Joukkovelkakirjamarkkinat

- Suuryritykset ja valtio hankkivat pitkäaikaista lainarahoitusta laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjoja.
- Joukkovelkakirjojen korkoja kutsutaan pitkiksi markkinakoroiksi.
- Houkuttelevat sijoittajia, jotka haluavat rahoilleen pitkäaikaista ja tavanomaista pankkitalletusta parempaa korkotuottoa.
- Lainanottaja maksaa vuosittain koron, ja koko lainapääoma maksetaan yleensä takaisin yhdellä kertaa, kun laina-aika päättyy.
- Lainan korko määritellään tavallisesti lainan liikkeeseenlaskun yhteydessä.

Osakemarkkinat

- Toimivat yritysten pääomien hankintakanavana.
- Osakkeiden kaupankäyntipaikka.
- Osakkeet osa yrityksen omaa pääomaa, rahoitusta, jota yritys ei maksa takaisin.
- Sijoittajat ostavat osakkeita, koska haluavat saada osansa yrityksen taloudellisesta menestyksestä.
- Sijoittaja tavoittelee osakeomistuksilleen
 - osinkotuottoja
 - osakkeiden arvon nousua.

Euroopan keskuspankin (EKP) korkopolitiikka

Kun EKP laskee ohjauskorkoa

- Pankit lisäävät lainanottoa EKP:ltä
- Pankit lainaavat enemmän ja edullisemmin rahaa asiakkailleen. Säästöille saa matalampaa korkoa
- Ihmiset ja yritykset käyttävät enemmän rahaa kulutukseen. Rahaa siirtyy säästöistä kulutukseen
- Tuotanto lisääntyy, ja yritykset palkkaavat työntekijöitä
- Inflaatio kiihtyy 1/2-2 vuoden viiveellä

Kun EKP nostaa ohjauskorkoa

- pankit vähentävät lainanottoa EKP:ltä
- pankit lainaavat vähemmän ja korkeammalla korolla rahaa asiakkailleen. Säästöille saa parempaa korkoa.
- Ihmiset ja yritykset käyttävät vähemmän rahaa kulutukseen. Rahaa siirtyy kulutuksesta säästöihin
- Tuotanto vähenee ja yritykset vähentävät työntekijöitä
- Inflaatio hidastuu 1/2-2 vuoden viiveellä

Valuuttakurssipolitiikka

Valuuttakurssipolitiikasta päättää Euroopan keskuspankki.

Valuuttakurssipolitiikan tavoitteena on

1. pitää euron arvo suhteessa muihin valuuttoihin kunkin taloustilanteen kannalta oikealla tasolla.
2. maan/euroalueen maksuvalmiuden takaaminen eli sen turvaaminen, että yritykset kykenevät hoitamaan ulkomaankaupan maksut sekä ulkomaiset velat ja sijoitukset.

EKP voi ohjata euron kehitystä

1. valuuttainterventioilla (ostamalla tai myymällä valuuttoja)
2. korkopolitiikalla (laskemalla tai nostamalla ohjauskorkoa).